

Datum: 2026-02-06
Handläggare: Kristina Zanhör
Diarienumr.: 2025.318 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion om kommunal ersättning till ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) - Camilla Stensson (S), Anton César (S) och Anita Hedén Unosson (S)

Ärendebeskrivning

Camilla Stensson (S), Anton César (S) och Anita Hedén Unosson (S) har till kommunfullmäktige den 11 juni 2025 inkommit med en motion om kommunal ersättning till ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och föreslår följande:

- Att ungdomar inskrivna i det kommunala aktivitetsansvaret i Alingsås kommun ska ges rätt till en kommunal ersättning vid deltagande i aktiviteter enligt sin individuella handlingsplan.
- Att ersättningen ska ligga något under nivån för CSN:s studiemedel

Kommunfullmäktige beslutade den 11 juni 2025, § 145 att lämna motionen vidare till kommunstyrelsen för beredning.

Kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden fick den 5 september 2025 motionen för vidare beredning.

Förvaltningens yttrande

Det kommunala aktivitetsansvaret regleras i skollagen, kapitel 29 § 9, som anger att hemkommunen löpande ska hålla sig informerad om hur ungdomar upp till 20 års ålder som inte genomför eller fullföljt gymnasieutbildning är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda lämpliga individuella åtgärder som i första hand ska syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta studier, och dessa insatser ska dokumenteras på ett lämpligt sätt.

Din Väg är Alingsås kommuns insats enligt det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för personer mellan 16 och 20 år som inte går i gymnasiet eller har annan sysselsättning. All medverkan är frivillig och syftar till att ge stöd och vägledning, hjälp att hitta utbildning, praktik eller andra meningsfulla aktiviteter och en individuell plan ska utformas utifrån personens behov.

Socialförvaltningen har i sin skrivelse den 29 oktober 2025 lämnat följande yttrande:

Socialförvaltningen ser att praktik ofta är en viktig faktor i arbetet med ungdomar inom KAA och bedömer att förslaget skulle kunna ha en positiv inverkan på motivationsarbetet med målgruppen vilket också i längden skulle kunna ha positiv påverkan på socialförvaltningens arbete. Ett CSN-bidrag, eller en ersättning av denna typ, som beviljas till en ungdom med föräldrar som uppbär försörjningsstöd räknas som en inkomst för familjen och räknas av på det bidrag som familjen blir beviljad, vilket innebär att förslaget först och främst skulle gynna ungdomar med självförsörjande föräldrar och inte nödvändigtvis de ungdomar där behovet är som störst. Förvaltningen ser därför att förslaget skulle kunna fungera som en motiverande faktor till en del av ungdomarna som idag finns inom KAA men inte för alla och att det därför inte främjar likabehandling och jämställda levnadsvillkor för kommunens invånare.

Socialnämnden ansåg motionen besvarad på sitt sammanträde den 12 november 2025, § 55.

Kultur- och utbildningsförvaltningen har i sin skrivelse den 7 november 2025 lämnat följande yttrande:

Motionen lyfter en viktig fråga om hur kommunen kan skapa bättre förutsättningar för ungdomar som står utanför studier och därmed saknar tillgång till CSN-stöd. Det är en grupp som ofta är i behov av både struktur och meningsfulla aktiviteter. Motionen nämner en ekonomisk kostnad om cirka 300 000 kronor. Förvaltningen delar bedömningen att denna uppskattning kan vara rimlig, men en mer konkret bedömning kräver en fördjupad utredning. Förvaltningen bedömer att det inte är möjligt att yttra sig i sakfrågan innan en sådan utredning har genomförts. En fördjupad utredning behövs för att säkerställa att insatserna ligger inom den kommunala kompetensen, för att bedöma effekterna på ungdomarna utifrån deras individuella behov, samt för att utvärdera verksamhetens organisatoriska och praktiska förutsättningar.

Kultur- och utbildningsnämnden tillstyrkte motionen på sitt sammanträde den 19 november 2025, § 114.

Enligt SKR:s rapport Kommunernas aktivitetsansvar 2024 erbjuder landets kommuner någon form av ekonomisk ersättning kopplad till KAA. I rapporten framgår att det ges stöd både individuellt och generellt och att det är mest vanligt att ge stöd till kollektivtrafik och kost. Ekonomisk ersättning ges ej i cirka 70 procent av kommunerna.

I den statliga utredningen Vårt gemensamma ansvar - för unga som varken arbetar och studerar (SOU 2018:11) framgår att det kommunala aktivitetsansvaret syftar till att motivera unga att påbörja eller återuppta studier och att många av de berörda lever i ekonomiskt utsatta situationer och saknar möjlighet att delta i aktiviteter av ekonomiska skäl.

Kommunerna organiserar verksamheten själva, vilket leder till stora skillnader i om och hur ekonomiskt stöd ges, exempelvis för resor, mat eller deltagande. I utredningen bedöms därför att en nationell vägledning behövs för att klargöra det juridiska utrymmet och skapa likvärdiga förutsättningar. Den nationell utredningen har ännu inte genomförts.

Kommunledningskontoret bedömer att motionen inte bör bifallas i nuläget. Det saknas tillräckligt med underlag för att införa en ersättningsmodell, och en utredning krävs för att klarlägga juridiska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. Eftersom praktik kan ingå som en del av den individuella handlingsplanen inom KAA, behöver samordning ske kring förslag på kommunala praktikplatser och frågor om ersättning för praktik. Kommunledningskontoret föreslår därför att motionen ska avslås.

Ekonomisk bedömning

Att avslå motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser. Kostnad vid ett eventuellt införande beror på flera faktorer, bland annat vilken typ av aktivitet som ersättning ska utgå för (exempelvis kost, kollektivtrafik eller praktik), antal berörda elever, ersättningens utformning (dagersättning eller timersättning), ersättningens varaktighet samt om och på vilka grunder ersättningen kan återkallas vid misskötsel. Därtill tillkommer administrativa kostnader och eventuella personalkostnader för samordning och uppföljning.

Förslag till beslut**Förslag till beslut i kommunfullmäktige**

Motionen avslås.

Beslutet ska skickas till

Kultur- och utbildningsnämnden, socialnämnden

Bilagor

1. Svar på motion om kommunal ersättning till ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), § 55 SN
2. Svar på motion om kommunal ersättning till ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret, § 114 KUN.

Cecilia Knutsson
Kanslichef och kommunjurist

Kristina Zanhart
Demokratistrateg